

The Central Archives for the History of the Jewish People Jerusalem (CAHJP)

אוסף הרב אביגדור אונא ומשפחתו - P 277

הרב אביגדור אונא נולד בשנת התרס"ד (1904) במאנהיים שבגרמניה, נצר למשפחת רבנים. מילדותו למד תורה אצל אביו, הרב יצחק אונא זצ"ל, מראשי רבני אשכנז. בשנת התרפ"ט (1929) עבר לבית המדרש לרבנים בברלין, שם קיבל היתר הוראה, ובמקביל למד כלכלה באוניברסיטה. בשנת התרצ"ג (1933) עלה לארץ ישראל והיה לבעליו של בית מסחר ידוע לספרים בירושלים, "הכל לנוער", עד לסגירתו בשנת התשל"א (1970).

כשלושים שנה כיהן הרב אביגדור אונא כרב בית הכנסת מיסודו של אביו, "בנין ציון" בירושלים; כאן דאג לשמירת הנוסח והמנהגים של יהדות דרום אשכנז.

בספר "ילקוט מנהגים – ממנהגי עדות ישראל" כתב את המבוא ואת הפרק על מנהג אשכנז; הוא תירגם, ערך והוציא מהדורה מדעית של "פנקס התקנות והרישומים של החברה קדישא דג"ח וורמיישא"; ויחד עם בני משפחתו ערך והוציא ספרים אחרים מכתבי אביו.

אביגדור אונא התחתן בשנת התרצ"ג (1933) בירושלים עם חוה, בתם של הרב יששכר וקרולה צפורה גרומבכר. היא נולדה בתר"ע (1910) בשטרסבורג (אז גרמניה) וגדלה בפרנקפורט ע"נ מין. למדה בסמינר היהודי לגננות בברלין ועבדה שם במוסד לנוער יהודי "אהבה". בברלין פגשה את אביגדור אונא ועלתה כמוהו בשנת התרצ"ג (1933) לארץ ישראל.

לאביגדור וחוה אונא נולדו שלשה בנים: יששכר, שמעון משה ויכין. חוה נפטרה ממחלה בחשוון התשי"ב (1951). אביגדור נשאר פעיל עד מותו בו' אדר התשמ"ב (1982).

חומר אישי

1974	1 עמ'	הזמנה לחגיגות יובל השבעים של הרב אביגדור אונא בבית הכנסת "בנין ציון", ירושלים	1
1982	5 עמ'	- מודעות אבל על אביגדור אונא - הספד מאת האח משה אונא לרגל השלושים של אביגדור אונא	2

התכתבות

,1926, 1908 1939	3 דפים	3 מכתבים מהמשפחה אל אביגדור אונא	3
1948	בערך 50 עמ'	מכתבים מאת אביגדור אונא בירושלים הנצורה לאחיו מחוץ לירושלים עם תיאורים של הימים האחרונים, של ההלוויה והשבעה על האב, הרב יצחק אונא, ושל המצב בירושלים (כתב יד, מ"כ) גרמנית, עברית	4
1967	1 עמ'	תשובה מאת הבן-דוד יוסף אונא לשאלה של אביגדור אם מותר לשנות הברה ונוסח בתפילה בבית הכנסת	5

1972	1 עמ'	אישור מהרב הראשי לישראל, הרב א.י. אונטרמן, שהרב אביגדור אונא רשאי לסדר קידושין לבת אחותו (העתק)	6
1977 - 1976	20 דפים	התכתבות של אביגדור אונא, בעיקר עם רבנים שונים בקשר לספרו "מנהגי אשכנז" עברית, גרמנית	7
1981 - 1970	בערך 50 דפים	התכתבות בקשר לספרים, מאמרים ופרסומים שונים מאת אביגדור אונא עברית, אנגלית, גרמנית	8

חנות הספרים "הכל לנוער"

1969 - 1931	35 דפים	הסכמים, חשבונות בודדים, מאמר בעיתון וכו' בקשר לעסק "הכל לנוער"	9
-------------	---------	--	---

כתבי-יד

ללא תאריך	35 עמ'	יהדות גרמניה (מ"כ) - "Die Entstehung der Rabbinerseminare in Deutschland" - "Die Wandlung der Rabbinerausbildung im 19. Jahrhundert"	10
ללא תאריך	בערך 100 עמ'	2 מחברות עם מאמרים על ענייני דת והיסטוריה יהודית (כתב יד) גרמנית, עברית	11
1932 - 1931	בערך 60 דפים	כתבי יד בענייני כלכלה מתקופת לימודו של אביגדור אונא גרמנית	12
ללא תאריך	בערך 60 דפים	2 מחברות עם כתבי-יד בנושאי חינוך ילדים, לימוד תורה וכו' גרמנית, עברית	13
ללא תאריך	48 עמ'	כתבי-יד בענייני קריאת ספרים ע"י ילדים (מ"כ) - "מוכרי ספרים וקוני ספרים" - "על ספרית בית הספר וקריאת הנוער" - "ילדים קוראים ספרים" - "אוברט מוה"ר יוסף אלטמן זצ"ל" (מ"כ – לא ברור מי המחבר) - "Entwurf für die Gründung einer öffentlichen Jugendliehbibliothek in Jerusalem"	14
[לפני 1976]	בערך 80 עמ'	כתבי-יד ורישומים שונים לחיבורו של הרב אביגדור אונא "ממנהגי יהדות אשכנז" ¹	15
1981 - 1976 ללא תאריך	בערך 50 עמ'	דרשות ומאמרים על פרשת שבוע מאת הרב אביגדור אונא (מ"כ)	16
ללא תאריך	בערך 40 עמ'	כתבי-יד על פרשנות ופרשנים מאת הרב אביגדור אונא (מ"כ)	17
ללא תאריך	בערך 50 עמ'	כתבי-יד של דרשות ומאמרים בנושאים שונים ביהדות מאת הרב אביגדור אונא (מ"כ)	18
1981 - 1932 ללא תאריך	בערך 60 עמ'	"הדרנים" למסכתות רבות ולרגל ארועים שונים מאת הרב אביגדור אונא (רובם מ"כ)	19

¹ החיבור פורסם כחוברת מטעם משרד החינוך ב-1976.

1972, 1977, ללא תאריך	8 עמ'	הספדים ודברי אזכרה מאת הרב אביגדור אונא (מ"כ)	20
1975 - 1980 ללא תאריך	15 עמ'	דרשות לבר-מצווה מאת הרב אביגדור אונא (מ"כ)	21

מאמרים בעיתונים וקטעי עיתונות

1929 - 1933	9 עמ'	3 מאמרים מאת אביגדור אונא בעיתונים יהודים בגרמניה גרמנית	22
1937, 1968 - 1976	בערך 20 עמ'	מאמרים ומכתבים למערכת בעיתונים ישראלים מאת אביגדור אונא, בין היתר בענייני ספרים	23
1981 - 1987	6 מאמרים	מאמרים בגרמנית מאת אביגדור אונא בעיתונים יהודים ולא-יהודים על משפחת אונא ומנהגים יהודים גרמנית	24
1983 ללא תאריך	2 מאמרים	מאמרים עם אזכור של אביגדור אונא גרמנית	25
1932 - 1975	10 מאמרים וקטעים	מאמרים וקטעי עיתונים שנאספו ע"י אביגדור אונא ובני משפחתו גרמנית, עברית	26

משפחת גרומבכר

1888 - 1900	11 מסמכים	Sussmann (Jissachar) Grombacher (Schwiegevater von Avigdor Unna): Persönliche Dokumente und Dokumente der Israelitischen Gemeinde Strassburg	27
ללא תאריך	30 עמ'	"Religionsgespräche im talmudischen Zeitalter", Manuskript wahrscheinlich von Sussmann Grombacher	28
1933	17 עמ'	רשימה של הספרים של יששכר (סוסמן) גרומבכר, מסודרת לפי קופסאות אשר נשלחו מגרמניה לארץ ישראל ע"י יוסף אונא, ומכתבים נלווים לרשימה גרמנית, עברית	29